

Выпрывадили сьме прэзідэнта СР Михала Ковача на послідню путь

Михал Ковач ся народив 5. авґуста 1930 у селі Любіша, Гуменського окресу. За професію быв банкарём, але пізніше ся запоїв до політичного жытця в Чехословакії, пізніше Словакії. Аж ся став першым прэзідэнтам новоствореной самостатной Словацкой рэспублікі, а на тій функції в нелегкім часі быў од 2. марца 1993 до 2. марца 1998 року.

По доўгодобых здравотных праблемах быў прэзідэнт Словацкой рэспублікі – Інж. Михал Ковач, к. н., быў од 30. септембра 2016 госпіталізаваны ў Шпіталью св. Михала в Братіславі. Быў уведжэны до умелого сьпаня і напоены на плюцну вентіляцыю. Вмер 5. октэбра 2016 о 19.50 год. по заставліню сэрца.

До 12. октэбра 2016 шырока грамада мала можность дати почывісьць быўшаму першаму прэзідэнта СР на

Братіслаўскім граді, де былі астаткі прэзідэнта выставлены вьдно з ёго портрэтам і чэстнов вартов.

Погріб М. Ковача проходив 13. октэбра 2016 на трьх місцях: на Братіслаўскім граді, в Катедралі св. Мартіна в Братіславі і на Ондрайскім цінтэру в Братіславі.

Перед дванадцятых годінов прэзідэнтавы астаткі наложылі на лафету канона, котрый тігало воєньске авто аж до Прэзідэнтского палацу. Почас погробу од 12.00 год. звонілі пять минут вшыткы званы в Братіславі а коло 13.00 год. прозвучало 20 выстрільів з канонів.

Часть святачнотного погробу ся одбыла в Катедралі св. Мартіна, де панахіду одслужыў братіслаўскы архієпіскуп Станіслаў Зволеньскы, із святачнымы прыговорами выступілі: сучасны прэзідэнт Андрей Кіска, Ковачів парадця Павол Демеш і невласны брат Душан Ковач.

Одышов чэстны і справядлывы чолівік, котрый собі здобыв сэрца многых людєй, бо на іх хосен, як і цілой рэспублікі, намагав ся зробиць вшытко, што было в ёго сілах. Вічная ёму памяць!

А. 3.

37. научный семінар карпаторусиністікы

12. октэбра 2016 ся в засідалні Consilium maius Пряшівской універзіты в Пряшіві одбыў 37. научный семінар карпаторусиністікы, який організує Інштут русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты в Пряшіві. Тема лекції была „Стары і сучасны Булгары...” „Юрія Венеліна – наука і ідеологія”. Лекцію читав доц. Др. Страшімір Мітков Цанов з Шуменьской універзіты єпіскупа Конштантіна Преславского в Шумені, котрый є на Пряшівській універзіті лектором булгарьского языка. Представив назераня Булгарів на роботу карпаторусиньского основателя булгарістікы і єдного з основателів славістікы. Но основов лекції быў вплив ёго твору *Стары і сучасны Булгары...*, котрый написав як лаїк – історик, на Булгарів самых, бо професію быў Юрій Венелін (Георгій Ґуца, 1802 – 1939) доктором медицины. З лекції ся мож было дізнати, же якраз під впливом уведженого твору ся Булгары зачали формовати як єден із славянських народів. Зато сучасны Булгары відять у Венелінові визначну народно-будительську особность періоду, в котрім Юрій Венелін жив і писав.

Підтвердило ся, же є много областей, много визначных людєй і много подій, о котрых мало знаєме, а зато такы научны і одборны семінары суть великим приносом про розвиток русиністікы.

Як уж є традицій, і тепер ся в рамках семінара презентували найновшы публікації з карпаторусиністікы. В Мадярьску вышли новы учебники про основны школы, конкретно іде о учебники *Чітанка русиньского языка про I. і II. класу ОШ, Робочій зошит про II. класу ОШ* авторкы Наталії Байсы, учебник *Народопис про I. – IV. класы ОШ* авторів Марії Заяковської Барнани і Ґабрьєлы Гіріц. Учебник народопису дітєм представлює русиньску духовну і матеріалну культуру народа передану через приповідкы і курты прозаїчны і поетічны творы. Учебник презентує історію Русинів, визначны особности і умелецьку творчость русиньских малярів.

Ціннов біоґрафічных публікацій є книжка *Юрко Цимбора*, котру приправив Ян Калиняк. Од посліднього семінара карпаторусиністікы вышло і веце белетристичных книжок наших авторів, як: *Шефана Смоля (Недописаны сторони, Чом є то так?, Сценкы, Обычайны слова)*, Миколая Ксеняка (*Формованя русиньской ідентіты*), Мілана Ґая (*Моїм родакам*), Гелены Ґіцової-Міцовчинової (*Родне слово*) і Юрка Харитуна (*Факлі горять*).

Мґр. Зденка ЦІТРЯКОВА,

докторандка Центра языків і култур народностных меншын – Інштуту русиньского языка і культуры ПУ.

Гості з Німецька в нашім інштуті

13. септембра 2016 гостями Інштуту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты были учітелі і штуденты з Інштуту славістікы і Інштуту выходославянської історії Універзіты в Ґісені в Німецьку. Ініціатором навщівы быў абсолвент двох річників міджінародной літнєй школы русиньского языка і культуры *Studium Carpato-Ruthenorum* 2011 і 2012 Мґр. Даньєл Міллер, який професіонально ся интересує русиньским языком. О розлічных аспектах жытця Русинів на Словакії гостям росповілі і на іх вопросы одповілі: доц. ПґДр. Анна Плішкова, ПґД., директорка ІРЯК ПУ, Мґр. Анна Кузьмакова, журналістка і бывша председкыня Русиньской оброды на Словакії, ЮДр. Петро Крайняк, русиньскы активіста і доўгорічний член выконного і координачного выбору РОС, Мґр. Петро Медвідь, журналіста і говорця Округлого стола Русинів в СР.

А. П., фотка: З. Цітрякова

Анкета на Педагогічний і соціалний академії в Пряшіві

Почас 26. – 28. септембра 2016 проходила на Педагогічний і соціалний академії (ПСА) в Пряшіві анкета одностно выучованя русиньского языка. Штуденты мали одповідати на тоты вопросы:

1. Мате інтерес о навчаня предмету русиньскы язык і літертура? **гей/ніт**
2. Мате інтерес о матуру з предмету русиньскы язык і літертура? **гей/ніт**
3. Кібы сьте зматуровали з предмету русиньскы язык і література, мате інтерес о роботу в матерьскій школі, де бы ся навчаня вело в русиньскім языку? **гей/ніт**

Вьдно в анкеті взяло участь **330 штудентів** одбору 7649 М учітельство про матерьскы школы і выховательство, што є **87,8 %** зо вшыткых штудентів того одбору.

Результаты анкеты ИНТЕРЕС О РУСИНСКОМ ЯЗЫК (РЯ) НА ПСА в Пряшіві:
класа, інтересы: о навчаня РЯ, о матуру з РЯ, о роботу в МШ із навчаньм в РЯ

1.	12 гей / 78 нїт	5 гей / 85 нїт	4 гей / 86 нїт
2.	16 гей / 67 нїт	6 гей / 77 нїт	8 гей / 75 нїт
3.	12 гей / 73 нїт	5 гей / 80 нїт	8 гей / 77 нїт
4.	14 гей / 58 нїт	11 гей / 61 нїт	11 гей / 61 нїт
Вьдно:	54 гей / 276 нїт	27 гей / 303 нїт	31 гей / 299 нїт

На 1. вопрос одповіло позітивно **54 штудентів**, што є **14,36 %**, на 2. вопрос одповіло позітивно **27 (7,2 %)** а на 3. вопрос одповіло позітивно **31 штудентів (8,2 %)**.

Мґр. Владіміра ПАЛФІОВА, Уряд Пряшівского самосправного края, Одбор школства, Одділіня госп. і ведучого діятельства, тел.: +421 51 7081 718

ЛІТЕРАТУРНЫЙ КОНКУРЗ МАРІЇ МАЛЬЦОВСКОЙ

Од 5. септембра до 25. новембра 2016 Сполук русиньских писателів Словеньска у сполупраці з редакціов *Русин* і *Народны новинкы* і Інштуту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты в Пряшіві выписує **3. річник Літературного конкурзу Марії Мальцовской на найліпшы творы в области поезії, прозы, есеїв і драмы в літературнім русиньскім языку.**

Ориґіналны літературны творы в розсягу од 10 до 20 сторінок тексту (непублікованы) може на адресу: ПґДр. Кветослава Копорова, ПґД., Інштут русиньского языка і культуры ПУ, улїца 17. новмебра ч. 15, 080 01 Пряшів посылати каждый автор од 18. року віку, жыючий в Словеньскій рэспубліці.

Конкурз є анонімный, то значіть, же каждый автор до обалкы з літературным твором вложіть іщі єдну заліплєну обалку, в якій буде ёго мєно, прїзвіско, адреса і фотопортрет. Обалкы з мєнами і прїзвісками будуть розбалєны председом пороты по оцініню конкурзу (буде го оцінєвати тройчлєнна порота).

Выголошіня выслідків конкурзу ся одбуде в посліднім тыждню децембра 2016. Найліпшы роботы, выбраны одборнов пороты, будуть наслідно оцінены і опублікованы в часопісі *Русин*.

Приправный выбор літературного конкурзу.

АНКЕТА

Studium Carpato-Ruthenorum 2016

Новы інспірації до будучности (4)

Зо згодов авторів сьме вирішили поступно публікувати в *Народних новинках* їх відповіді на поставлені вопросы і зарівно ближе представити учасників сього річника літньої школи, які того року були з дев'яти країн світа: зо Словакії, України, Польщі, Сербії, Болгарії, США, Канади, Аргентини і Чіни. Вопросы: **1.** Мено, прізвище, титул. **2.** Рік і місто народження. **3.** Народність. **4.** Професія / Освіта. **5.** Походження: мате русинське коріння? (Кідь ніт, то яке?) **6.** Знали сьте передтым дашто о Русинах? **7.** Чом сьте ся приголосили на *Studium Carpato-Ruthenorum*? **8.** Є про Вас русинський язык тяжкий? **9.** Як оцінюєте цілкову уровень сього річника *Studium Carpato-Ruthenorum*? (плусы, мінусы). **10.** Пасовала Вам така форма навчання? **11.** Што, подля Вас, бы ся могло змінити при організованю далшых річників? (Вашы пропозиції). **12.** О котры дисципліны з карпаторусиністики бы сьте в будучности мали інтерес? **13.** Як сьте были спокійны із супроводными акціями проекту? (Вашы далшы пропозиції). **14.** Взяли бы сьте участь на такім проекті і в будучности?

- 1. Ілья ЖИТОМИРСКИЙ**
2. 1994, Москва.
3. Російська.
4. Штудент Меріленської університету.
5. Ніт, російське коріння.
6. Гей.
7. Жебы ем ся веце научив о Русинах.
8. Ніт. Тепер ем іщі абсолвовав два рівні навчання – Б1 і Б2.

9. Плусы: велё інформації. Мінусы: Хотіло бы ся веце вольного часу.
10. Гей.
11. Дати веце можностей дізнати ся о культурнім животі в Пряшіві.
12. О історію бы ем мав інтерес.
13. Я був спокійний на –1.
14. Може быти.

- 1. Вероніка ШЕБЕСТОВА**
2. 1993, Попрад.
3. Русинська.
4. Штудентка.
5. Мам русинське коріння. Мамка є Русинка.
6. Знала ем. Уж 4 рік штудую русинський язык.
7. Зато, же все ся дасть научити дашто нове.
8. Не є, лем ся тяжко одучити навкы з діалекту.

9. Думам сі, же уровень є достаточні висока, што ся тыкать організації, програму, але може бы ся могли розділити штуденты на веце уровней: напр. зачаточники заграничні, зачаточники зо Словакії і покročили наші штуденты.
10. Гей, пасовала.
11. Люблю ся мі швытко, были заступлены приближно швыткы хосенны дисципліны про заграничных штудентів.
12. О швыткы дисципліны, што суть в плані, але найвеце ся мі любили години зо Зденков Цітряков, години были интересны, новы, добра форма годин.
13. Програм был пестрый, интересный, може, місто Старой Любовні заграничні штуденты бы могли навщівити Спішський град.
14. Будучій рік кінчу штудіум на університі, так то іщі не знам на певно повісти.

- 1. Боні КОБЕЦ БУРКЕ**
2. 11. октября 1946, Огаё.
3. 100 % карпаторусинська Америчанка.
4. Функціонарька многих організації.
5. 100-процентне.
6. Гей.
7. Хотіла ем ся веце научити о русинськым языку і культурі од одборників, жебы мі то помогло навчати Русинів у Америці.

8. Гей, про зачаточників, научити ся азбуку і русинську высловность.
9. Активності і навчання были добрі напланованы, были в рівновазі, што ся, наісто, подарило досягнути вдяка кушеностям із попередніх років.
10. В класі, де сьме мали навчання, не было добрі чути слова (озвена), главно на лекціях русинського языка.
11. Веце уровней про зачаточників і мірно покročила уровень. Швытко ішло барз швыдко і тяжко то было абсорбовати. Пропозиція: до праховні бы ем дала інструкції в англійськым языку на тоты три тыждні.
12. О далшы регіоны, де жыють Русины.
13. Было то уастане.
14. Гей.

- 1. Марія СІЛВЕСТРИ**
2. 1985, Піттсбург.
3. Америцька.
4. Полопрофесіонална Русинка. Здобыла ем бакаларський титул в одборі історія уменя – італійський язык і література.
5. Гей.
6. Гей.
7. Приголосила ем ся з цілём зліпшити сі свої языковы знання русинського языка, проглубити порозуміння ґраматикы

- того языка і вообще, відіти, як фунгує літня школа русинського языка.
8. Є то вопрос, што ся тыкать „Ы“? Кідь гей, так без коментаря. Є мі до істой міры утіхов, же і в словацькым языку ем ся посилила. Обсяг навчальных годин не был тяжкий, што є вызва на належній уровни.
9. Тото є серіозный програм, котрый давать высокий стандарт навчання, але про мене є то як софістиковане

- авто про піднесіння народной свідомости, будованя сітей, надвязованя контактів.
10. Гей.
11. Даколи може быти інтензивность програму вычерпавуюча, але тыж ем сі могла вольно выбрати, што бы ем рада, зато ем вдячна, же ествує така можливість. Гармоніграм другого тыждня, котрый набуряв континуіту першого і третёго тыждня, мусить быти ліпше рішений.
12. ---
13. Гей. Роздумую над тым, жебы насмерованя штудентів ся одбыло іщі перед першым днём навчання (в суботу, іщі перед святочным церемоніалом отворіння літньої школи). То бы могло послужити штудентам, жебы час выужыли штонайефективніше.
14. Гей.

- 1. Йосеф ЧЕРВЕНЯК**
2. 1939, Пенсільванія.
3. Америцька.
4. Букалар (позн. ред.: в чім?).
5. Гей.
6. Мало.
7. Научити ся о Русинах і о історії Середньої Европы.
8. Дакус.
9. Барз добрый програм. Др. Маґочій є наісто єдным із найліпшых

- професорів, з котрым ем ся стрітив почас своїх штудій. (Розумлю то ціложывотно.) Оцінив бы ем даякы візуалны елементи або шыршу основу. Тімеа Верешова є барз добра програмова координаторка, планователька подій і порадкыня. Привітали бы сьме, кібы сьме мали каждый тыждень пів дня вольно. Познати високошкольський ареал іщі скорше, значить, перед приходом і ліпше спознати фінансованя штудій і допроводных акцій. З погляду чуджінця – з практичного погляду было бы намного ліпше, кібы ціла універзіта была покрита ві-фі сітєв. Потребуєме друкарню. Была бы добра кліматизація, але дасть ся то вирішити, жебы окна і двері зіставали отворены. На доповніня той анкеты, зробте тыж анонімну анкету. Думам, жебы сьте дістали конкретнішы і прямішы відповіді і погляды. Ем вдячний за проект! То є добрый програм і одпоручіня іншым дам із легкым сердцём.
10. Гей, главно штіл, уровень навчання языка Мґр. Марекон Гаём. Добрі сполупрацювали з Др. Еленов Будовсков.
11. ---
12. Етнологія Русинів і Середньої Европы, антропологія, економіка.
13. Быв ем спокійний.
14. То залежить од понуку.

- 1. Томаш БАДАНИЧ**
2. 1994, Пряшів.
3. Словацька.
4. Штудент.
5. Мам русинське, бо мої стары родічі суть Русины.
6. Гей, од старых родічів і їх сородинців.
7. Зато, бо ем ся хотів веце дізнати о культурі і звых Русинів.
8. Не є.

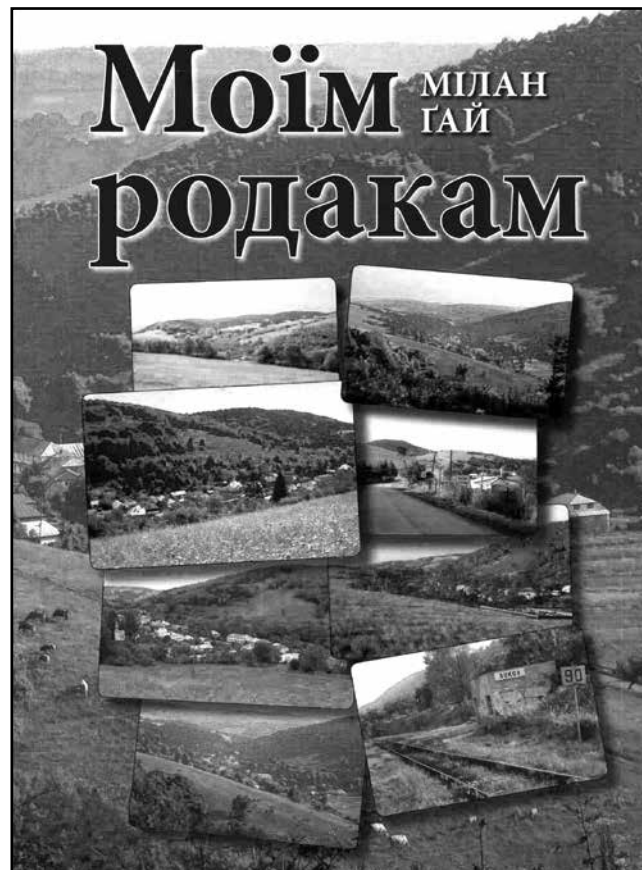
9. Спознання новых людей, новой культуры, представителів інших народів оцінюю барз позитивно.
10. Гей, навчальны години были дуже интересны і поучны.
11. Інтерактивнішы години бы были хосеннішы і веце атрактивны.
12. Історію і літературу.
13. Швытко было супер, главно спознавання новых памяток, історії і звиків остатніх людей.
14. Гей, наісто бы ем в будучности хотів зась навщівити тот проект, главно про познавання новых людей і лекції учителів.

Додаток ку рамковому учебному плану про ОШ посилює навчання языків народностных меншын

Звышніа кількості навчальных годин в предметі язык народностной меншыны і література в першій класі з п'ятих на вісем і заведжіня далшой (волиительной) години у четвертій класі.

То суть основны зміны, котры приносять додаток к інованому Штатному навчальному програму про примарне навчання – Рамковий учебный план про ОШ з навчальным языком народностной меншыны з платностів од 1. септембра 2016, зачінаючи першов і другов класов.

Міністерство школства схвалило тот додаток 25. август 2016. В практиці то значить, же уж в новім школьскім році школы з навчальным языком народностной меншыны можуть собі выбрати з двох рамкових учебных планів – первістного (платного од 1. 9. 2015) і інованого з додатком (платного од 1. 9. 2016). Спомянутый додаток є опублікований на вебовій сторінці Štátneho pedagogického ústavu.

Сполок русинських писателів видав нову книжку

Тыма днями вышла з друку нова книжка автора **Мілана Ґая: Моїм родакам**. Назва книжки назначує, же автор черпать темы передовшыткым з родного села Суків, окрес Міджілабірці. Книга **Моїм родакам** не выдоджать в році 2016 нагодно. На другый рік – в році 2017 село рихтує ославы округлого юбілея – 460 років од свого взнику. Віриме, же ай книжка Моїм родакам підкріпить у Сувівчанів народну свідомость і приналежность к русинському роду.

Мілан Ґай, родак із Сукова свої першы стишкы зачав писати уж на основній школі в Міджілабірцях, до котрой ходив в роках 1960 – 1969. К літературній творчости ся вернув по році 1989, коли зачинать писати по русинськы. Дакотры ёго віршы были опублікованы в літературнім додатку *Народных новинок* – Поздравління Русинів. Накілько Мілан Ґай пише ай набоженьску поезію, ёго віршы можеме найти в Ґреко-католицькым календарю, а тыж в культурно-християнських часописах *Артос* і *Благовістник*. По выданю своєї першой збірки поезії **Молитва Русина** (Пряшів: Академія русинської культуры в СР, 2012) ся став членом Сполку Русинських писателів Словеньска.

Моїм родакам є авторова друга книжка поезії, в котрій окрім уж знамых тем – родина, родаци, село, приятелі і міджілюдьскы односины, спрацованых формов стишків, прибивать жанер балады. Тот жанер є на днешню добу дость нетрадічний, але позераючи на факт, же Русины реално жыють свій період третёго народного оброджіння із швыткыма знаками, характерными ай про народно-обродительську літературу, видить ся, же на місті є і жанер балады. Наконце, ід баладам інклінує ай далша русинська авторка Меланія Германова, котрой балады, віриме, дочекають ся свого книжного выдання.

Таке окрім носталгічної, мравочной, набоженьской і уж традиційной про сучасных русинських авторів – народнобудительской поезії найде читатель в книжці Мілана Ґая і дві балады: *Чудак Янко* і *Жытовный осуд*. Як прозразив автор, балады суть написаны подля скучотных удалостей і наісто будуть про літературных критиків интересным штудійным матеріалом.

Кветослава КОПОРОВА,
председкыня Сполку русинських писателів Словеньска.

СЛОВО О ФЕСТИВАЛІ

— Же фестівал у Лабірцю не був дуже добрый?
— А як ты знаєш, кідь есь там ани не був?
— Та... приятелі говорили...

Діалог „заінтересованого“ і „незаінтересованого“ на фестівалі іщі продовжував, але про наш вступ до матеріалу про ХХІХ. Фестівал культури і шпорту, який був 29. — 30. юна в Міджілабірцях, тільки виповіджінь старчіть. Чом? Хоць лем зато, же о наших фестівалах дотепер офіціалны люде все бісідовали похвално. Бо як мож говорити о наших співанках, танцях, материнських слові? А ці, може, зато ся хвалило, жебы, як ся говорить, не засмічовати властне гніздо? Лем зато, же і мы приложили руку до діла і не патрять ся ганити і свою роботу? Выходячі з діалогу, одповідь бы, справды, могла быти десь міджі одповідями на высше даны вопросы. Лемже у нас, нащастя, говорить ся і таке: „Ліпше десять раз відіти, як раз чути“. Бо лем тогды мож говорити обективно, то значить — і похвално, і критично.

Самы міджі собов Лабірчане говорят, же тогорічний фестівал був першый русинський. А, справды, хто на нїм був, може повісти, же было там велё русинського. А то русинського доброго, але й русинського злого.

Щірость і добросердечность характерізує наших людей. Так і принимали гостей, які в дні фестівалны завітали до Міджілаборець із Зубного, Нягова, Чабин, але і з Югославії, Польска, України. Люде так плескали русинським співанкам і танцям нашого регіону, але ай з Руського Керестура, польським із Санюку, але тыж українським, з якими на фестівал пришов у нас вже добрі знамый „Візерунок“ з Тернополя (УССР). І сразу у вырї музики і співу не были потребны ниякы великы слова про то — хто сьме. Ці Русины, ці Українці — першы порозуміли других і наopak. А так то мати і быти у людей, котры собі говорят, же суть приятелі і такыма хотять зістати. Приятелями, які своїм уменем ся все будуть обогачовати.

Але вернийме ся іщі ку вступному виповіджіню з діалогу. Што могло ся розуміти під тым — „не дуже добрый фестівал“? Хто ходить реґуларно на нашы регіональны фестівалы, знать, же якраз лабірський остатні все перевышовав, а то і спектром програмів, і числом участників. А што до концепції, може, і сценаря ці режії — ништо го дотепер не зрівнёвав, наприклад, із Свідницьким фестівалом, так як і іншы регіональны фестівалы. На наш погляд то не є ани потрібне, зато же такий штаб людей і вшеліяких комісій, які організують тот наш центральный фестівал, не мож зрівнёвати з якимесь іншакым. А, на нашу думку, і збыточно бы было го зрівнёвати, бо каждый фестівал мати быти іншакый, каждый мати быти дачім шпеціфічний, ориґінальний.

Фестівал є можливість, жебы ся могли люде стрічати, побісідовати, повеселити ся, культурно духовноне одпочіти. Але ту рады приходять заробляти ай „подникателі“, які нукають споза пултів лем того, з чого мають найвекшый хосен — алкоголь. А таких подникателів у Лабірцю было невроком.

(па)

Чом до Потока далеко?...

В Руськім Потоці фурт была біда з учителями. Тото село в Гуменьскім окресі якбы было закладте. Учителі ся ту бояли іти. Же то заосталый край, же ту тяжко жыти, а іщі, небодай, же ту такы-сякы люде. Давно ся ту говорило, же то „край людми і богом забытый“, же то край, „де лишкы дають добру ніч“. Так собі думало велё людей і тоты найвекшы панове! Люде собі думали, же панове мають правду, же хотять ім лем добрі. Бодай бы ніт — учены люде! Лемже правда є іщі далеко прикриша. Та подумайме ведно, як то было, як то є! І тоты панове ніч не помогли людем, жебы ся тот край змінив.

Школа — фурт была і буде основов жыতো каждого села. Без школы, учителя — село мертве, то каждый узнать. Бо без школы ся стратить слово наше русинське, обычаї, співанка. Те де пес закопаний? Чом то до Потока (як Руський Потік на околиці клічуть) так далеко?

Спомяньме повоенны рокы, коли в селі учителі бывали і учили в деревяннім бараку. Жыли дуже тяжко. Без теплої воды, вода у відрі замерзала. А вчили, жыли з народом, гралы з дітми і молодыма людми, співали, ходили по околиці з програмом. І хоць были недостаткы, село якось покрасніло, люде ся тішыли із своїх потомків. Спомяньме таких учителів, як: А. Каршко, І. Гелё, М. Макара, І. Бунджа, Ф. Лупковіч, М. Поповіч і други, які зробили немало, жебы русинська культура в селі провітала.

Духовный упадок села настав за послідніх двадцять років, за часів тзв. нормалізації. Правда, людем ся зачало жыти матеріално ліпше, стары люде дістали пенсію. Молоды почали ходити до работы в Снині, Гуменнім, Улічу. Але што ся стало зо школов і культуров? Не мож было найти учителя, який бы із своєю родиною пришов бывати і учіти до села. Навколо ся школы інтеґровали. За жертву впала школа в Ковбасові. Школа в Потоці якось виціліла, але вже лем жыворила, і хоць діточок было сяк-так. Діточкы, як квіточки — хотіли ся учіти.

Послідніх 11 років у селі вчів Андрій Микуляк, родак із

Хмельовой, який ту доходив аж із Чукаловець. Часто ходив пішо із розпуття 4 кілометры.

Як сьме з ним бісідовали, був дость смутный.

— Што вам мам повісти?.. Одохожу, а школу не є кому перебрати (быв місяць юл, а іщі ся не знало, хто піде до Руського Потока учіти). Хотів єм, жебы ся школа побілила, та не є фінанцій. І тоты, што были на школу, перебрал сільський уряд.

А як споминать учитель Андрій Микуляк на свою послідню учительську станицю?

— Учів єм, як єм знав. Правду повісти, я вчів по-русинськы. Бо люде українське не прияли. Раз ся мі став такий припад: Єден чоловік пришов за мнов і гварить: „Оле, пусть моего хлопца зо школы на два місяці, бо мі треба коровы пасты“. — Чоловіче добрый, гварю му, — та вы хотите свой дитині пошкодити? Чоловік лем нахылив голову і веце не пришов за мнов з таково просьбов. А іщі правда така, же люде собі на селі не дуже цінили вчителів, але ани свої діти. Дарьмо, же діти ся добрі учили, не пушчали їх дале до школы. А могло быти в Потоці веце высокошколakis, нелем двоє, або і други вывчены.

x x x

Што ся змінило в селі тепер? Яка ёго культура. Єдиным місцем культуры є корчма, або іщі, може, церьков. Окрім корчмы і церькви люде ся не мають де сходити. Передтым час од часу ся сходили у старій школі, але она вже ім може власти на голову. Як на то, молодых в селі дость. Вертають ся із міст. Видно, село не вмере. Лем тоты діточкы найсмутнішы. Дочекають ся они свого вчителя, який бы не брав свою роботу як за трест або якесь „одскочне“, але жыв з нима і в суботу, і в неділю, нашов бы собі часу і на співанку, театр, повів їх глубше до світа русинської культуры?.. Ці дадуть тоты смутны оченята спокійно спати старостови села Дмитрови Параскові? Ці одповідь він на вопрос: „Чом до Потока далеко?“

Марія МАЛЬЦОВСКА

Жыє про „Барвінок“ (Ку 50-ым народенинам Івана СРОКЫ.)

На наших фестівалах все сьме обдивляли ентузіастів у сфері культуры, ведучіх фолклорных колективів, які каждый рік зо своїма членами готовили новы і новы програмы. Не був бы то ани фестівал — у Свіднику ці Камюнці — якбы на нїм хыбовав хлоп невеликого взросту, з бакулёв. Першый раз офіціално сьме ся з ним стрітили в Руськім Керестурі, в Югославії, на фестівалі Червена ружа минулого року, де одкрыто бісідовав о животі людей іншой народности, о русинстві, як о потребі оживлёваня традицій наших дідів, о ёго фолклорнім колективі **Барвінок**, який од 1952 року діє в Камюнці, Старолубовнянського окресу.

Тот, хто любить нашы співанкы, танці, істо знать, же бісїда іде за **Івана Сроку** з Камюнки. Недавно сьме ся з ним стрітили зась, на тот раз на Камюньскім фестівалі, де **Барвінок** („жєньского роду“) під ёго веджінём выпівав собі третє місце. Якраз тогды Іван Срока не мав добру дяку, бо домашні членове („чоловічого роду“) не пришли на выступлїня, як было договорене. Але як то вже одвіків є, што хлопи попсують, тото жены мусять направляти. А і направили. Іван Срока ся наконець преці лем тішыв. А нелем зато, же ёго колектив зась здобыв успіх, але і зато, же під успіхы, які колективу **Барвінок** все прибивають, може ся підписовати вже рокы і він — днесь як організачный ведучий, перед тым як активный ёго член, а то од самого народжїня **Барвінку** (1952 р.).

— Кідь днесь роздумую над своїм членством у **Барвінку**, думам, же оно было цалком нормальным наслідком выховы в нашій родині і жыতো в Камюнці, — споминать Іван Срока. — Вєдь і мій отець был музыкант, а добрый музыкант. За свого жыতো мав 8 гармонік, а ясно, же вчів на них грати і свої діти. Але мені ся веце полюбило грати на мандоліні і в **Барвінку** єм довгы рокы на ній грав.

Камюнка і **Штефан Битнер**. Два атрібути, які нияк раз од себе не мож одділити. Учитель, який організовав

культурный жытот у Камюнці, давав догромады **Барвінок**, який на початках свого жыতো мав 80 членів. То был великий ентузіаст. Свою волю штось робити про село, людей в нїм переносив на своїх школярів, членів **Барвінку**. То был про Івана Сроку по ёго отцєві далшый учитель, який хлопця привчав грати нелем подля слуху, але й з нот. — Хоць был „твердый педагог“, — як твердить Іван Срока, — але то лем про наше добро. І на хосен Івана Сроки вказало ся пізніше, як наступив на місце свого учителя і на нїм (як ведучий колективу) робить вже 16 років.

— Думам, же тоты рокы были благородны про мене, — бісїдує дале Іван Срока. — Жыв єм, окрім своєї родины (де жена і сын Івана Сроки тыж суть членове колективу), і про **Барвінок**, з яким сьме походили і кус світа, стрітив єм знамых і интересных людей. Міджі нима бы-м хотів споманути наше выступлїня на Кмоховых славностях в Коліні, де єм ся особні стрітив із тодышнім президентом Антонієм Новотным, котрый мі подав руку і повів: „Гонзо, дырж се“. Таке штось чоловіка потішить і дасть му новий імпульз до далшой работы. Окрім того, же з **Барвінком** сьме выступали на фестівалах у нашій републиці, нераз сьме ся дістали і за границі — до Польска, СССР, Югославії, де наш фолклор люде принимали барз добрі.

А што в колективі **Барвінок** нового днесь? Економічна реформа не обходить никого з нас, а нашла і **Барвінок**. І „вдяка“ ній колектив днесь не мати тільки членів, як колись. Бо може їх мати лем тільки, кілько ся змістить до єдного автобуса. Комічне, але реальность є невесела. А, може, то іщі лем пів біды. Цалком недобрї буде, як ани тот єден автобус вже не мож буде заповнити. Але про перспективы ліпше не говорити, бо днесь не мож знати, што буде завтра. Радше треба жыти про сучасность, а тота, вірїме, про **Барвінок** мати фарбу барвінку. І за ню треба в день визначного юбілея подяковати Іванови Сроки.

А. ПЛІШКОВА

Не забыли їх молитвы

Не памятам, який час был минулого року на свято Кіріла і Мефодія, але тогорічна перша юлова пятниця была на славы як створена. Ани не чудо, же до Пряшова ся насходило так велё людей. Уж, приходячі ку православній церькви, было на першый погляд видно, же ся ту штоська робить. Недалеке парковиско было заповнене автами, значкы котрых проздражовали, же ся ту зышли люде зо вшыткых окресів нашого краю. Заповнены были і ходники коло церькви, бо вшыткы люде ся до церькви не помістили. Найліпше зробили тоты, што пришли уж о девятій рано. Хто пришов пізніше, не міг ся дістати днука. А, вєраже, мати што бановати, бо святочна служба божя на славу Кіріла і Мефодія была прекрасна. Аж поморозкы ішли чоловіку по тілі, як чув тоты прекрасны співы священників і хору. Ведно з нашыма священниками святу літургію одправляли і гості споза границі — отець Евфимій, єпископ Православной церькви в Мукачові, і отець Абел, єпископ Православной церькви з Польска.

Друга часть свята ся мала зачати о єденастій годині перед обідом в Пряшівскім домі культуры. Ёй зачаток ся

о годину спізнив, бо каждый хотів дістати од єпископів помазана, котре давали при вшыткых выходах з Православного храму Александра Невского в Пряшові.

Під стріхов дому культуры, де было тыж заповнено до посліднёго місця, привітав гостей і віруючих з цілого краю доцент Православной богословской факульты Імріх Белей-каніч, директор Єпархіального уряду в Пряшові. Продекан Православной богословской факульты профессор Павел Алеш росповів людем о посланю, о великім ділі солунських братів, наших першоучителів Кіріла і Мефодія.

Хоць дотепер ся нашы віруючі не могли сходити на таких ославах на памятку Кіріла і Мефодія, не забыли на їх молитвы і співанкы. О тім нас пересвідчив і духовный концерт, на котрім выступили православны з Пряшова, Свідника і Стрпкова, котры ся на славу Кіріла і Мефодія барз файно приготували. Наконєць вшыткы хоры ведно заспівали співанку „Многая літ...“. Достойно, а нелем хоры, бо ід ним ся співом припоїли вшыткы люде, а то был найкрасшый конець свята.

А. КУЗМЯКОВА

Na tejto strane v č. 9 / 2016 „*Narodnych novynok*“ pod rubrikou „*Кавза Сополіга*“ (*Kauza Sopoliga*) boli uverejnené tri články autora Petra Medvidá, ktorými poukazuje na **nebezpečnú aktivitu Miroslava Sopoligu a ním organizovanú „vedeckú“, nepriateľnú pre demokratickú Slovenskú republiku konferenciu, ktorá sa uskutočnila 8. – 9. apríla 2016 v SNM – Múzeu ukrajinskej kultúry v SR vo Svidníku pod názvom „Українці в історії і культурі Карпат“ (Ukrajinci v histórii a kultúre Karpát)** a na ktorej boli prijaté závery, ktoré vychádzajú z protirusinských pozícií, spochybňovania existencie samostatného rusínskeho národa a rusínskeho jazyka. Aby bolo dané slovo aj druhej strane, tak tvedajší generálny riaditeľ SNM – Slovenského múzea v Bratislave **Viktor Jasaň** (ktorý medzi tým na vlastnu žiadosť odišiel na dôchodok a na jeho miesto bol ministrom kultúry Marekom Maďaričom od 3. októbra 2016 vymenovaný Mgr. Branislav Panis) vyzval M. Sopoligu, aby zaujal svoje stanovisko, čo aj urobil 8. júla 2016. Publikovali sme ho na tej istej strane v čísle 10 / 2016 ako protistranu v plnom znení a slovenskom origináli, aby nám nik nemohol vyčítať nepresný preklad a mohol sa zároveň oboznámiť s týmto „zaujímavým“ stanoviskom. **Tak isto bola vtedajším generálnym riaditeľom Slovenského národného múzea v Bratislave Viktorom Jasaňom vyzvaná dať svoje stanovisko k tejto kauze riaditeľka SNM – Múzea rusínskej kultúry v Prešove – Oľga Glosiková, uverejňujeme ho teraz, taktiež v originále:**

Slovenské národné múzeum, Múzeum rusínskej kultúry v Prešove

Masarykova 20, 080 01 Prešov

tel.: 421 512453315, e-mail: mrk@snm.sk, www.snm.sk
Prešov, 18. 7. 2016

Vážený pán
PhDr. PaedDr. Viktor JASAŇ
generálny riaditeľ
Slovenského národného múzea
Vajanského nabr. 2, P. O. Box 13
810 06 Bratislava 16

Písomné stanovisko

SNM – Múzea rusínskej kultúry v Prešove k záverom medzinárodnej vedeckej konferencie UKRAJINCI V HISTÓRII A KULTÚRE KARPÁT, konanej v SNM – Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku v dňoch 8. – 9. apríla 2016

Vážený pán generálny riaditeľ,
na základe Vášho požiadania – predložiť písomné stanovisko k záverom medzinárodnej vedeckej konferencie „Ukrajinci v histórii a kultúre Karpát“, ktorá sa konala v SNM – Múzeu ukrajinskej kultúry vo Svidníku v dňoch 8. – 9. apríla 2016 Vám predkladám nasledovné stanovisko:

1. Na spomínanej konferencii som sa nezúčastnila, nebola som pozvaná, preto prednesené obsahy jednotlivých referujúcich na danej konferencii nie sú mi známe a ani k dnešnému dňu neviem o tom, aby boli publikované v podobe slúbeného zborníka.

2. Som za to, aby SNM vyžiadalo plné znenie odprednášaných konferenčných príspevkov od SNM – MUK vo Svidníku v písomnej podobe. Na konferencii boli početne zastúpení vysokoškolskí vzdelaní jedinci (domáci aj zahraniční) s najvyššími vedeckými či akademickými titulmi, preto svoje stanovisko k celej konferencii môžem predložiť až keď budem mať k dispozícii texty odprednášaných konferenčných príspevkov, ktoré sú obsiahnuté v Programe konferencie.

3. Závery tejto konferencie nepovažujem za vedecký a už vôbec za výstup nám spoločne uloženej vedecko-výskumnej úlohy na MK SR pod názvom „Etnicita ľudovej kultúry na severovýchodnom Slovensku“, uloženej ešte za predchádzajúceho GR SNM PaedDr. R. Púdelku a taktiež za prítomnosti bývalého GR PhDr. P. Šimuniča, CSc., v septembri 2014. Táto vedecko-výskumná úloha bola zapracovaná do celoinštitucionálnej vedecko-výskumnej úlohy „Etno-kultúry vývoj Slovenska v stredoeurópskom kontexte a úloha národnostných a etnických menšín pri formovaní socio-kultúrneho prostredia Slovenska“. Uložená téma, aj napriek môjmu pokusu protestovať (na to sa pán profesor PhDr. Mešťan, DrSc. a PhDr. Podušelová veľmi dobre pamätajú), musela byť spracovaná do projektovej podoby a následne podpísaná oboma riaditeľmi múzeí (SNM – MUK vo Svidníku a SNM – MRK vo Prešove), bolo to dňa 25. 9. 2014. Uloženie takto formulovanej témy len pre dve spomínané múzeá je neobvyklé (aj keď na východnom Slovensku žijú ďalšie národnosti). Už vtedy to bola reakcia na opakujúce sa sťažnosti niektorých rusínskych aktivistov na Slovensku vo vzťahu k zbierkovému fondu, ktorý sa nachádza v SNM – MUK vo Svidníku a ktorý bol zozbieraný v rusínskych obciach, nie ukrajinských, na Slovensku. Aj napriek opakovaným upozorneniam tieto zbierky sú v danom múzeu stále prezentované ako zbierky dokumentujúce prítomnosť ukrajinskej kultúry na Slovensku, čo je v rozpore s historickou skutočnosťou – o tom v SNM všetci dobre vedia, no tými faktami sa neriadia a tolerujú (prehliadajú) „aktivity“, ktoré neobjektívne posudzujú reálnu skutočnosť. Na Slovensku sa nachádzajú aj artefakty ukrajinskej kultúry, či iných národnostných kultúr, ktoré zároveň nemôžu dokumentovať rusínsku alebo inú kultúru na Slovensku, to znamená, že artefakty napr. židovskej kultúry sa v múzeách neprezentujú ako slovenské, ukrajinské, rusínske a podobne. Ukrajinský národ so svojou bohatou kultúrou nie je odkázaný na prisvojovanie si kultúr iných národov či národností, od toho nebude bohatší, ba ani o to nestojí, Rusíni na Slovensku to dobre vedia. Ukrajinská ústava nepozná pojem Ukrajinec-Rusín, či Rusín-Ukrajinec, pozná len pojem Ukrajinec. Poznamenávam, že do dnešného dňa Ukrajina neuznáva Rusínov za národnostnú menšinu žijúcu na území Ukrajiny, takých to neakceptovaných národností je viacero. Nacionalistické snahy umelo živien niektorými tzv. Ukrajincami na Slovensku už po II. sv. vojne, vyústili do straty identity Rusínov a ich premenovania na Ukrajincov a to bez toho, aby sa ich na to niekto opýtal. Ukrajinizácia praktiky voči Rusínom v našom štáte naďalej pokračujú a v ostatnom čase neutíchajú, ale sa stupňujú – viď závery napr. spomínanej konferencie.

4. Od rusínskych aktivistov z okresov severovýchodného Slovenska som bola informovaná, že na vedeckých konferenciách o rusínskej problematike niektorí referujúci opakovane, nepravdivo, zaujato, tendenčne informovali svojich účastníkov. Aj na spomínanej konferencii takmer všetky vystúpenia nerespektovali skutočnosť, že v rusínskych obciach na severovýchodnom Slovensku sa po nežnej revolúcii (po roku 1989) obyvatelia rusínskeho pôvodu vracajú k svojej pôvodnej rusínskej národnosti, ktorá bola v päťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia premenovaná na ukrajinskú a to znovu zdôrazňujem, bez ich súhlasu. Dôkazom toho sú posledné sčítania obyvateľov. Napr.: v roku 2011 sa ku Rusínom prihlásilo takmer o 1/3 obyvateľov viac ako pri predchádzajúcom sčítaní obyvateľov v roku 2001, to je takmer o 10 000 obyvateľov viacej. Za to isté obdobie (po nežnej revolúcii) počet obyvateľov hlásiacich sa k ukrajinskej národnosti žijúcej na území Slovenska klesá asi o 2 500 jedincov. Z toho vyplýva, že medzi ukrajinskou národnostnou menšinou žijúcou na Slovensku dochádza k prirodzenému vymieraniu obyvateľov a takmer štvornásobný nárast Rusínov v porovnaní s úbytkom Ukrajincov za to isté obdobie, nemôže byť príčinou ich ubúdajúceho počtu. Ukrajinskí národnostní aktivisti žijúci na Slovensku nesprávne definujú klesajúci počet príslušníkov ich národnosti, keď z toho obviňujú Rusínov, že hlásením sa obyvateľov k Rusínom a nie k Ukrajincom spôsobujú ich úbytok – ako vyplýva z textu, všetky obvinenia založené na nimi vykonštruovaných teóriách sú krátkozraké a nepravdivé (viď priložené tabuľky).

Obyvateľstvo SR podľa náboženského vyznania – sčítanie 2011, 2001, 1991, Slovenská republika

Bývajúce obyvateľstvo (podľa TP)	2011		2001		1991	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
spolu	5 397 036	100,0	5 379 455	100,0	5 274 335	100,0

Náboženské vyznanie

Rímskokatolícka cirkev	3 347 277	62,0	3 708 120	68,9	3 187 383	60,4
Gréckokatolícka cirkev	206 871	3,8	219 831	4,1	178 733	3,4
Pravoslávna cirkev	49 133	0,9	50 363	0,9	34 376	0,7

Obyvateľstvo SR podľa národnosti – sčítanie 2011, 2001, 1991, Slovenská republika

Bývajúce obyvateľstvo (podľa TP)	2011		2001		1991	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
spolu	5 397 036	100,0	5 379 455	100,0	5 274 335	100,0
Národnosť						
slovenská	4 352 775	80,7	4 614 854	85,8	4 519 328	85,7
maďarská	458 467	8,5	520 528	9,7	567 296	10,8
rómska	105 738	2,0	89 920	1,7	75 802	1,4
česká	30 367	0,6	44 620	0,8	52 884	1,0
rusínska	33 482	0,6	24 201	0,4	17 197	0,3
ukrajinská	7 430	0,1	10 814	0,2	13 281	0,3
nemecká	4 690	0,1	5 405	0,1	5 414	0,1
poľská	3 084	0,1	2 602	0,0	2 659	0,1
chorvátska	1 022	0,0	890	0,0	x	x
srbská	698	0,0	434	0,0	x	x
ruská	1 997	0,0	1 590	0,0	1 389	0,0
židovská	631	0,0	218	0,0	134	0,0
moravská	3 286	0,1	2 348	0,0	6 037	0,1
bulharská	1 051	0,0	1 179	0,0	1 400	0,0
ostatné	9 825	0,2	5 350	0,1	2 732	0,1
nezistené	382 493	7,0	54 502	1,0	8 782	0,2

Obyvateľstvo SR podľa materinského jazyka – SODB 2011, 2001, Slovenská republika

Bývajúce obyvateľstvo (podľa TP)	2011		2001	
	abs.	v %	abs.	v %
spolu	5 397 036	100,0	5 379 455	100,0
Materinský jazyk				
slovenský	4 240 453	78,6	4 512 217	83,9
maďarský	508 714	9,4	572 929	10,7
rómsky	122 518	2,3	99 448	1,8
rusínsky	55 469	1,0	54 907	1,0
ukrajinský	5 689	0,1	7 879	0,2
český	35 216	0,7	48 201	0,9
nemecký	5 186	0,1	6 343	0,1
poľský	3 119	0,1	2 731	0,1
chorvátsky	1 234	0,0	988	0,0
jidiš	460	0,0	17	0,0
bulharský	132	0,0	1 004	0,0
ostatné	13 585	0,3	6 735	0,1
nezistený	405 261	7,5	66 056	1,2

Najčastejšie používaný jazyk v domácnosti

slovenský	3 954 149	73,3
maďarský	472 212	8,7
rómsky	128 242	2,4
rusínsky	49 860	0,9
ukrajinský	2 775	0,1
český	17 148	0,3
nemecký	6 173	0,1
poľský	1 316	0,0
chorvátsky	932	0,0
jidiš	203	0,0
bulharský	124	0,0
ostatné	34 992	0,7
nezistený	728 910	13,5

5. Vystúpenie referujúcej Z. Hanušeľovej úplne poprelo existenciu rusínskej kultúry a rusínskeho kodifikovaného jazyka. Uviedla, že na vých. Slovensku v rusínskych obciach majoritné postavenie má ukrajinský jazyk. Z informácií pána Dr. Ivana Banduriča, ktorý sa dlhodobo zaujíma ako aktivista a pracuje pre rozvoj rusínskeho národného obrodovania, viem (a nie iba od neho), že vedenie múzea vo Svidníku dlhodobo nerespektuje politiku štátu a našej vlády v otázkach starostlivosti o rozvoj národnostných menšín. Aj napriek mnohým upozorneniam, že riaditeľ múzea vydal mnohé publikácie, články, ktoré nepravdivo pojednávajú o existencii rusínskej kultúry na Slovensku – o čom v minulých rokoch kompetentní na ÚV SR, MK SR, SNM vedeli a ani na jeho počiny dodnes nereagovali a pritom tieto jeho praktiky boli realizované za štátne peniaze.

6. V Programe danej konferencie (ak daný program nie je podvrhom) sú zverejnené jednotlivé odprednášané témy referujúcich, musím sa priznať, že niečo tak absurdné som ešte nepočula, nečítala, ba ani si to neviem predstaviť. Napríklad: „Rusínistika ako antiukrajinská technológia“ – organizátormi konferencie pozvaní autori BELEJ Ľubomír a BELEJ Les – aby sa dali počuť, to museli pricestovať až z Ukrajiny. Pre mňa je nepochopiteľný fakt, že autor Belej Ľubomír bol garantom predmetu na Ukrajinskej katedre Prešovskej univerzity v Prešove, lebo táto katedra nemala vlastné kádre na vykrytie výučbového procesu, a ten „špecialista“ platený z našich daní si dovolí na území susedného štátu burcovať svojimi nacionalistickými absurdnosťami k národnostnej neznášanlivosti. Preto dal organizačný výbor danej konferencie priestor takému a podobným tvrdeniam zakazieť, veď to nie je o demokracii, ale úplne o niečom inom, prinajmenšom o anarchii atď. Je zbytočné pokračovať v ďalšej analýze, keď nebol dodaný text jednotlivých vystúpení referujúcich na konferencii – už v tom je snaha zamiesť všetko pod koberec. Pokiaľ je mi známe, nepomohla tomu ani priama účasť kompetentných, GR SNM a dvoch jeho námestníkov.

Šťastie, že Rusíni žijúci na Slovensku majú veľkú trpezlivosť a presvedčenie o svojej pravde, keď veria, že v budúcnosti dôjde ku spravodlivej náprave. A veru majú pravdu! Tak sa to stalo v auguste 2015, keď až po uplynutí sedemdesiatjedného rokov došlo k akceptovaniu historickej pravdy, že v SNP a v II. sv. vojne bojovali aj Rusíni a minister kultúry M. Maďarič pri tejto príležitosti odhalil v Banskej Bystrici počas osláv SNP tabuľu s nápisom „Rusíni“. Škoda, že povinnosti pánovi ministromi nedovolili počkať na prichádzajúcich priamych účastníkov bojov, ktorí už v pokročilom veku prichádzali k samotnému aktu odhalenia. Bol by na vlastné uši počul úprimné slová vďaky, chvály a uznania na svoju adresu a adresu vlády SR – veď sa dožili toho čo už iné bojujúce národy a národnosti dávno dosiahli, úprimné uznanie a poďakovanie. Priznám sa bola som na takého ministra patrične hrdá, a nie iba mňa dojal až k slzám šťastia, za čo sa mu chcem poďakovať pri osobnom stretnutí.

Rusíni chcú veriť, že takto koncipované, prezentované a praktizované teórie na Slovensku sú poslednými výkrikmi do tmy tých, ktorým je ľahostajný osud našej spoločnej vlasti. Len pripomeniem, že Rusíni sú si vedomí odkazu svojich buditeľov a spoluzakladateľov MATICE SLOVENSKEJ.

S úctou **PhDr. Oľga Glosiková, DrSc.**, riaditeľka SNM – MRK v Prešove

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

Выдавать Русин і Народны новинкы. Шефредактор: Мгр. Александер ЗОЗУЛЯК, языкова редакторка: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгД., редакторка: Мгр. Зденка ЦІТРЯКОВА, Adresa: Ľudové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR. Tel.: 0917 171 912, IČO: 17079748. Perістрaчны чісла: ISSN 1339-5505, EV 327/08, MІČ 49 438. Vychádza 12 x ročne v náklade 1 000 kusov. Предплатне на рік є 10,- €, так істо і часопису Русин. Опубликованы погляды дописователів не мусять быти згодні з поглядами редакції.

Adresa novinok na интернеті: **www.rusynacademy.sk**, e-mail: **rusyn@stonline.sk**

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2016.

Rusin a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
D+4

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2